

Pedagógusok beszéltek

Klubest a TIT-székházban

Bár a hazai pedagógus-társadalmat megmozgató V. Nevelésügyi Kongresszus szeptember végén lezajlott, a megelőző évek alapos felkészülése és a kongresszus tapasztalatai még sokáig a magyar oktatásügy reflektorfényében szereplnek. Ez derült ki tegnap Szegeden, a TIT megyei szervezete pedagógia-pszichológiai szakosztályának klubestjén is, ahol a szegedi résztvevők mondták el észrevételeiket a kongresszus munkájáról. A beszélgetést dr. Agoston György tanszékvezető egyetemi tanár, a kongresszus elnökhelyettese vezette.

Vitaindítóban a hazai nevelésügyi kongresszusok történetéről és azokról a hosszú és alapos előkészületekről beszélt, melyek az V. kongresszust megelőzték. Elérkezett az idő a magyar közoktatásügy problémáinak teljes feltárására. Az első és legfontosabb feladat a tematika meghatározása volt: négy kulstéma jellemezte, melyek a munkálatok során újabb ötödik társult. A társadalmi, gazdasági, tudományos-technikai fejlődés és a közoktatás-ügy összefüggéseinek vizsgálata; a különböző nevelési tényezők szerepe, együttműködésük formái; a pedagógus társadalmi pozíciója és a pedagógiai kutatás mellé a későbbiek során a közoktatásügy vezetésének kérdései sorakoztak. Mint ismeretes, témabizottságokat hoztak létre, tézisek sorozatát dolgozták ki, másfél éven át országsszerte vitatkoztak iskolákban, de más, olyan jelentős fórumokon is, mint a Magyar Tudományos Akadémia, mely két teljes ülést szentelt az első témakör megbeszélésére. A bizottságok elkészítették jelentéseiket, melyeket a kongresszus megvitatott, kiegészített,

ezek alapján elkészültek az ajánlások: a szakemberek kilókra tehető írásos anyagot dolgoztak fel, summázták, készítettek elő vitára. A kongresszus anyaga hamarosan nagy példányszámban megjelenik.

A tegnapi klubesten felszólaló szakemberek az egyes témabizottságok munkáját elemezték. Hegedűs András, a Szegedi Tanárképző Főiskola főigazgatója egyebek között a pedagógusképzés, ezen belül a kiválasztás problémáiról szólt és a kongresszus álláspontját

hangoztatta a pedagógusok anyagi megbecsülésének sürgető tisztázásáról. Dr. Bagdi Sándor főiskolai adjunktus, a megyei pártbizottság munkatársa azokról a nevelési tényezőkről beszélt, melyek a pedagógus munkája mellett még fontos szerepet játszanak ifjúságunk fejlődésében, dr. Szalontay József, a megyei tanács vb. művelődési osztályának vezetője pedig azokról a gátló tényezőkről szólt, melyek az egységes alapkonceptió ellenére a közoktatásügy vezetését, irányítását ellentmondásossá teszik.

Képernyő

Lírai riport Juhász Ferencsel

A „világépítő beszéd” művelője Juhász Ferenc. Versei a mágiát idézik. Összmáni világraolvasás, a mindenség megigézése — az emberért. Szavaiban képek fonódnak egymásba, izgalmas, láthatatlan törvényeknek engedelmeskedve, a csak sejtethető lényeg törvényeinek szolgálat. Kristálytisztaságú és ösbonyolultságú világ mágikus élő szövetében.

Juhász Ferenc szólt a tévé képernyőjén, verseit mondták. Világa, költeményeinek képei megvalósultak a csüörtörtök esti műsor sajátos fekete-fehérré redukált látványában. Lírai riport Juhász Ferencsel — volt a cím. S a műsor megfelelt a riport műfajának. Valóságot adott összefüggő rendszerben, a versek valóságát. A megfoghatatlant vitte a képernyő szűkös vi-

lágába. Sikerrel. A rendezőt, Rajnai Andrást, és az operatort, Abonyi Antalt, csak dicsérni lehet. Csakúgy, mint a sajátos ismeretlen díszlettervezőt.

A költő beszélt és verseit mondták. Beszédében — ismerjük már — ősi rítus dalmára fonódnak a szavak, önálló mítikus értelmet kap a világ. Már nem is a külső, a bennünk élő. A tapasztalásban tűnő, a tudat egészében értelmezhető valóság. A költő világot mondott életre, és talán ars poeticát.

Költeményeit ismert színészek mondták. Mádi Szabó Gábor a töle megszokott kulturált módon. Szabó Gyula szenvedélyében olykor elveszett az artikuláció. Kozák András már-már megközelítette a juhászi beszéd mágikus ritmusát, és ebben inkább csak a színtelen, hanglejtést gyakorlata nélkülöző prelegálása akadályozta meg. Nehéz ezt a verset mondani, ahol a szenvedély jobbára csak az értelemé, ahol az indulatnak csak az értelmes szenvedély szintjén van helye, a szerkezet egészébe zabolázva. Ahol a mondatoknak peregni, szövődni kell, világot igézni és formálni. Ehhez a legközelebb talán Nagy Attila jutott. Nála kapta meg az értelem és érzelem legjobb — és a néző érzése szerint — valóban juhászi egyensúlyát.

Sz. I.

Lány a telefonnál

„Ebben a szakmában nem lehet zseni senki, de jó munkás igen”

A KÖJAL főorvosának szobájában találkoztam vele először. Szokatlan látvány volt számomra a hosszú, vörös szőke hajú, trapéz nadrágot viselő lány, amint divatos nyolchálójából szerszámokat vett elő. A telefonkészülék keze alatt pillanatokon belül feltárta belsejét — és a hibákat is. Feljegyeztem a nevét: Hegedűs Ilona. Érdekel, hogyan kerül kapcsolatba egy 20 éves lány ilyen — nemere egyelőre nem jellemző — szakmával.

Ha belépek valahova, ahol telefonműszerész várnak, mindenütt csodálkozva és hitetlenkedve néznek rám: hogy lehet lánynak ilyen pályát választania? A következő alkalommal már ismerősként fogadnak és elűnnek a meglepetés az arcokról — mondja, amikor néhány nap múlva megke-

Magánlakásokra is kúldnek?

— Vártam a kérdést — mondja. — Nem. Csak vállalatokhoz, üzemekhez — szóval hivatalos helyekre.

Mikor határozta el, hogy telefonműszerész lesz?

— A Ságvári gimnáziumba jártam, 5+1-es tagozatra. Politechnikát tanultam, megismerkedtem a fémek megmunkálásával, a motorszereléssel. Mindig a műszaki dolgok érdekelték.

Pályaválasztásodban nem volt szerepe az iskolának, családnak, barátoknak?

— Otthon is beszélgetünk erről, de volt egy jó ismerősöm, aki a postán dolgozott. Érdekesnek festette le ezt a foglalkozást.

Erettségi után hol folytattad a tanulást?

— Két évig ipari tanuló voltam. Itt már csak szakmai ismereteket kellett elsajátítanom. Végül megszereltem a távközléstechnikai műszerész bizonyítványt.

Hányan végeztetek azon az évfolyamon?

Zajcsökkentés a szövőgyárban

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalatnál — főként a „leghangosabb” újszegedi szövődében — öt év óta folytatnak rendszeresen zajcsökkentési kísérleteket. Így megpróbálkoztak angol gyártmányú fülvédőkkel, majd hazai készítésű hangszivacs hangszűrőkkel. A dolgozók az egész napos nyomóhatás miatt egyiket sem kedvelték meg.

Most jóval eredményesebben próbálkoznak különleges svéd gyártmányú vattával, amelynek — a tapasztalatok szerint — nincs a fülre nyomóhatása, s a zajt is kellően lecsökkenti. Széles körű bevezetése meglehetősen költségesnek ígérkezik, hiszen a vatta kilónkénti ára megközelíti a 4000 forintot.

Az új szövődénél — amelynek építkezését megkezdtek — már némi lehetőség nyílik a zaj „megelőzésére” is: a gépeket rugalmas alátétekkel látják el, s így kisebb zajt keltenek majd. A számítások szerint a zajszintnek a jelenlegi 112 decibelel a megengedhető 80 decibelle való csökkentése 32 millió forintba — vagyis minden decibel egy millióba — kerülne. Ezért áthidaló megoldást alkalmaznak majd: az anyagi lehetőségek szerint csökkentik a gépek zaját, emellett kidolgozzák az egyéni védekezés legjobb módszereit is.

D. B.

A központi területfejlesztési alap felhasználásával

Az Országos Tervhivatal elnöke és a pénzügyminiszter együttes rendeletet adott ki a területfejlesztési alap felhasználásáról és a területi iparfejlesztés egyéb szabályozásáról.

Egy korábbi kormányhatározat alapján központi területfejlesztési alapot létesítenek, amelyből a rosszabb körülmények között levő területek termelőberuházásait, illetve ahol szükséges, a gazdasági szerkezet átalakítását támogatják.

A központi területfejlesztési alap a negyedik ötéves tervidőszakban három részre oszlik. Alapszerűen kezelt összegekből támogatják egyes területek iparfejlesztését, a szénbányászati területek ipari szerkezetének változtatását, s a fővárosi iparkitelepítést.

Az iparfejlesztési alapról meghatározott területeken

olyan új gyárak, teleptelek létesítését, meglévő bővítését segítik, amelyek legalább száz embert foglalkoztatnak, illetve amelyekben legalább 20 százalékkal nő a foglalkoztatottak száma. A rendelkezés bizonyos korlátozásokat is tartalmaz, s meghatározza, hogy milyen esetekben nem nyújtható támogatás.

A szénbányászati területek ipari szerkezetének változtatására szolgáló alapot a korábbi rendelkezéseknek megfelelően használják fel.

A fővárosi iparkitelepítési alapról elsősorban a kitelepítésre kötelezett fővárosi üzemek költöztetését kell támogatni, de ezen felül olyan üzemek áttelepítését is segíthetik, amelyek létszámgigényesek és nem kötődnek a fővároshoz, vagy zavarják a lakosságot, a fővárosi városrendezési tervek végrehajtását, feltéve, hogy kitelepítésükkel a meghatározott területek iparfejlesztését segítik elő.

A központi területfejlesztési alapról támogatott és a meghatározott területeken tervezett ipari beruházásokhoz szükséges szakemberek segítségét kaphatnak a letelepedéshez szükséges lakás megszerzéséhez.

Erkel Diákiünnepek, 1971

A napokban megjelent az V. Erkel Diákiünnepek programját ismertető füzet. Mint a bevezető sorok közlik, 1971. májusában gyűlnek össze ismét Gyulán, Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye, valamint Szeged város középiskoláinak és szakmunkástanulói, hogy számot adjanak tudásukról, művészi képességeikről.

A négynapos találkozón lesznek politikai rendezvények — ifjúsági nagygyűlés, KISZ-vezetők tanácskozása —, diákművészeti bemutatók — vers- és prózahangverseny, szülőhangszer, szőlőnének, stb. —, s lehet jelentkezni különböző — iro-

Milliók hulladékból

Kincsek hevernek a gyárak udvarán, csak egyszerűen alaposan neki kellene kezdeni összegyűjtésének, és gondosan meg kellene szervezni, hogy az üzemi hulladékok stb. oda jussanak, ahol szükség van rájuk: a MEH begyűjtésével a feldolgozó iparba.

Lényegében erről beszélt tegnap Forgács József, a Békés-Csongrád megyei MEH Vállalat igazgatója azon az anketon, amelyen a vállalatok képviselőivel a hulladékgyűjtés jobb szervezéséről tárgyaltak. Forgács József részletesen elemzte, hogy a kapitalista országokban is nemzeti vagyonmentésnek számít az ipari fémhulladék, papír- és rongyhulladék gyűjtése, Angliában például külön minisztérium foglalkozik ezzel, de az USA-ban is a bányászattal egyenértékű nyersanyagforrásnak tartják a fémhulladék gyűjtést.

A Szovjetunióban és a szocialista országokban is szorgosan gyűjtik a hulladékot. Hazánkban hagyományai vannak a hulladékgyűjtő akciónak, de elsősorban az iskolásokra számíthatnak ilyenkor, hogy a legutóbbi akciók emlétsük: az „Úttörők az árvízkárosultakért” mozgalomban Csongrád megye úttörőcsapata a hulladékgyűjtésből 224 ezer forintot fizettek be a Vöröskeresztnek.

Nyersanyagban szegény ország hazánk, ami még indokoltabbá teszi, hogy igyekezzünk nemcsak jól gazdálkodni a nyersanyaggal, de a hulladékot is összegyűjteni. Nagyon nagy szerepük van ebben a vállalatoknak, és nyilvánvaló, hogy nemcsak a népgazdaságunk, de nekik is nyereség, ha a hulladékkal is jól gazdálkodnak.

P. Sz. M.

Eskütétel

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa — az 1957. évi 22. számú törvényerejű rendelet alapján — hozzájárult Kárpát Magdolna, a hazánkban működő Miasszonyunkról nevezett iskolánövérnek női szerzetesrend tartományfőnöknője kinevezéséhez. Kárpát Magdolna tartományfőnöknőként pönteken Losonci Pál, az Elnöki Tanács elnöke előtt esküt tett a Magyar Népköztársaság alkotmányára.

Az eskütételen részt vett Cseterki Lajos, az Elnöki Tanács titkára, Miklós Imre, az Állami Egyháziügyi Hivatal elnökhelyettese és dr. Ijjas József kalocsai érsek.